

Semester - 2

Sub Code	Subject Name	Hours	Credit	Internal	External	Total
CC3	Philosophical and Sociological Foundation of Education	4	4	30	70	100
CC4	School Policies and Administration	4	4	30	70	100
EC	Pedagogy of School Subject - 1 (Part-2)	2	2	15	35	50
EC	Pedagogy of School Subject - 2 (Part-2)	2	2	15	35	50
SSC	School Subject - 1 (Part-2)	2	2	15	35	50
SSC	School Subject - 2 (Part-2)	2	2	15	35	50
		16	16	120	280	400

Assignment / Task / Practical Work - Semester : 2

Sr. No.	Title	Hours	Credit	Internal	External	Total
1	Stray Lesson - 5	2	2	50	0	50
2	Observation of Lesson - 10 (Stray - 5 + Unit - 5)	2	2	50	0	50
3	Unit Lesson - 1 (4 + 1)	2	2	50	0	50
4*	School Subject Analysis and framing Comprehension questions (SSC, MCQ Questions 100, 1 + 1)	2	2	50	0	50
5	Construction of TLM (Main Method / Admission Method)	1	1	25	0	25
		9	9	225	0	225

* પ્રત્યેક મેથડમાંથી MCQ પ્રકારના ૨૫ પ્રશ્નો

* પ્રત્યેક કન્ટેન્ટમાંથી MCQ પ્રકારના ૭૫ પ્રશ્નો

CC3 : PHILOSOPHICAL AND SOCIOLOGICAL FOUNDATION OF EDUCATION

- એકમ - ૧ કેળવણી અને કેળવણીકારો ૨૫%
- ૧.૧ કેળવણી : અર્થ (શાબ્દિક, સંકુચિત, વ્યાપક અર્થ)
કેળવણીની વ્યાખ્યાઓ, ઔપચારિક અને અનૌપચારિક સ્વરૂપ
- ૧.૨ કેળવણી પર અસરકરતા પરિબલો (તાત્વિક, સામાજિક, આર્થિક, સાંસ્કૃતિક, રાજકીય)
- ૧.૩ સ્ત્રી કેળવણીનું મહત્વ
- ૧.૪ સ્ત્રી કેળવણીને વ્યાપક બનાવવાના સંદર્ભમાં સરકારનાં પ્રયત્નો અને યોજનાઓની યાદી
- ૧.૫ ગાંધીજી, ટાગોર, ડો.રાધાકૃષ્ણન્ અને વિવેકાનંદના તત્ત્વચિંતનનો નીચેના મુદ્દાઓનાં સંદર્ભમાં અભ્યાસ
(જીવન-કવન, કેળવણીની સંકલ્પના, શિક્ષણના ધ્યેયો, અભ્યાસક્રમ, અધ્યયન અધ્યાપન પદ્ધતિ, ગુરુ-શિષ્ય સંબંધ અને શિસ્ત)
- એકમ - ૨ તાત્વિક વિચારસરણીઓ ૨૫%
- ૨.૧ તત્ત્વજ્ઞાન અને શૈક્ષણિક તત્ત્વજ્ઞાનની સંકલ્પના
- ૨.૨ તત્ત્વજ્ઞાન અને કેળવણી વચ્ચેનો સંબંધ
- ૨.૩ તાત્વિક વિચારસરણીઓ : આદર્શવાદ, વ્યવહારવાદ, પ્રકૃતિવાદ અને વાસ્તવવાદનો નીચેના મુદ્દાઓનાં સંદર્ભમાં અભ્યાસ
(પરિચય, પુરસ્કર્તાઓ, શિક્ષણનો અર્થ, શિક્ષણનાં ધ્યેયો, અભ્યાસક્રમ, અધ્યયન-અધ્યાપન પદ્ધતિ, ગુરુ-શિષ્ય સંબંધો અને શિસ્ત)
- એકમ - ૩ માનવ અધિકાર અને શાંતિ માટેની કેળવણી ૨૫%
- ૩.૧ માનવ અધિકારનો પાશ્ચાટ્ ભૂમિકા, અર્થ, સ્વરૂપ, મહત્વ અને ઉદ્દેશો
- ૩.૨ શાંતિ માટેની કેળવણી અને નિ:શસ્ત્રીકરણ : અર્થ, પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતિમાં તેની જરૂરિયાત
- ૩.૩ રાષ્ટ્રીય ઐક્ય : અર્થ, જોડનારા અને વિઘટન કરનારા પરિબલો અને રાષ્ટ્રીય ઐક્ય વિકાસાવવામાં શાળાની ભૂમિકા
- ૩.૪ આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ, અર્થ અને જરૂરીયાત
- ૩.૫ આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ અને સહકાર વિકાસાવવાના શાલેય કાર્યક્રમો
- ૩.૬ મૂલ્ય શિક્ષણ : અર્થ, પ્રકાર, અભિગમ અને પ્રવર્તમાન સમયમાં તેની જરૂરીયાત

એકમ - ૪ ભારતીય સંસ્કૃતિ, સભ્યતા, લોકશાહી અને શિક્ષણ

૨૫%

- ૪.૧ ભારતીય રાજ્ય બંધારણ: આમુખ, શિક્ષણ સંબંધી કલમો
- ૪.૨ લોકશાહીનો અર્થ અને તેના આધાર સ્તંભો
- ૪.૩ લોકશાહીના સંદર્ભમાં વ્યક્તિગત અને સામાજિક ધ્યેયો
- ૪.૪ બિન સાંપ્રદાયિકતાઓ અર્થ અને જરૂરિયાત
- ૪.૫ ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા : અર્થ, લાક્ષણિકતાઓ, તુલના
- ૪.૬ ભારતીય સાંસ્કૃતિક વારસો : (સાહિત્ય, શિલ્પ, સ્થાપત્ય, લલિતકલા અને સામાજિક રીત - રિવાજોના સંદર્ભમાં
- ૪.૭ ભારતીય સંસ્કૃતિના સંદર્ભમાં શાળાકીય પ્રવૃત્તિ

CC4 : SCHOOL POLICIES AND ADMINISTRATION

એકમ - ૧	શાળા વ્યવસ્થાપન અને શિક્ષણ વહીવટ	૨૫%
	૧.૧ શાળા વ્યવસ્થાપનની સંકલ્પના	
	૧.૨ શાળા વ્યવસ્થાપનનું સ્વરૂપ, હેતુઓ અને કાર્યક્ષેત્ર	
	૧.૩ શાળા દફતર (GR, LC, રજા અરજી, હાજરી પત્રક, ડેડ સ્ટોક, સર્વિસ બુક પરિચય) તથા વિવિધ પ્રકારની રજાઓ	
	૧.૪ પ્રાથમિક અને માધ્યમિક કક્ષાએ વિદ્યાર્થી મૂલ્યાંકનના પ્રવર્તનમાન માળખાનો પરિચય	
	૧.૫ DPEO, TPEO, કેનિ, BRC, CRC ની ફરજો	
એકમ - ૨	વિદ્યાર્થી - શિક્ષક અને આચાર્ય	૨૫%
	૨.૧ વિદ્યાર્થી કલ્યાણ યોજનાઓ	
	૨.૨ શિક્ષક	
	૨.૨.૧ પ્રવર્તમાન શિક્ષક ભરતી પ્રક્રિયા (TET-II, TAT for Secondary and Higher Secondary ના સંદર્ભમાં)	
	૨.૨.૨ શિક્ષકોની ફરજો (અધિનિયમને આધારે)	
	૨.૨.૩ શિક્ષકના કાર્ય સંતોષ પર અસરકતા પરિબળો	
	૨.૩ આચાર્ય	
	૨.૩.૧ પ્રવર્તમાન આચાર્ય ભરતી માટેની પ્રક્રિયા (HTAT (પ્રાથમિક આચાર્ય), TAT (માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક આચાર્યના સંદર્ભમાં)	
	૨.૩.૨ આચાર્યની ભૂમિકા અને કાર્યો (આયોજન, વ્યવસ્થાપન, દોરવણી અને અંકુશના સંદર્ભમાં)	
	૨.૪ શિસ્ત અને તેના પ્રકારો (મુક્ત, દમન યુક્ત અને પ્રભાવશાળી)	
એકમ - ૩	વિવિધ બોર્ડ, શાળા અને સંસ્થા પરિચય	૨૫%
	૩.૧ સ્ટેટ બોર્ડ (સંકલ્પના, કાર્યો)	
	૩.૨ CBSE બોર્ડ (સંકલ્પના, કાર્યો)	
	૩.૩ ICSE બોર્ડ (સંકલ્પના, કાર્યો)	
	૩.૪ વિવિધ પ્રકારની શાળા અને તેમનો સામાન્ય પરિચય (જીલ્લા પંચાયત સંચાલિત પ્રાથમિક શાળાઓ, અનુદાનિત અને પૂર્ણ સરકારી, માધ્યમિક ઉચ્ચ માધ્યમિક શાળાઓ, જવાહર નવોદય વિદ્યાલયો, કેન્દ્રીય વિદ્યાલયો, મોડેલ સ્કૂલ, બહેરા મૂંગા-અંધ અને માનસિક અસ્વસ્થ બાળકોની વિશિષ્ટ શાળા)	
	૩.૫ પરિચય - GCERT, CASE, IASE, DIET, NCTE, STTI, UGC, KCG	

- ૪.૧ પ્રાથમિક શિક્ષણના સંદર્ભમાં રાજ્ય સરકારના પ્રવર્તમાન ધારાની સમજૂતી અને સમાવિષ્ટ બાબતોનો સામાન્ય અભ્યાસ
- ૪.૨ માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના સંદર્ભમાં રાજ્ય સરકારના પ્રવર્તમાન ધારાની સમજૂતી અને તેમાં સમાવિષ્ટ બાબતોનો સામાન્ય અભ્યાસ
- ૪.૩ રાજ્ય કક્ષાનું માધ્યમિક શિક્ષણનું વહીવટી માળખું તથા ઉચ્ચ શિક્ષણ કમિશનરના કાર્યો અને ફરજો
- ૪.૪ જિલ્લા કક્ષાનું માધ્યમિક શિક્ષણનું વહીવટી માળખું તથા જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીનાં કાર્યો અને ફરજો

EC1 : ગુજરાતી પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	માતૃભાષા શિક્ષણનું આયોજન	૨૫%
	૧.૧ પાઠ આયોજન : સંકલ્પના, મહત્વ અને સોપાનો	
	૧.૨ તાસ આયોજન : એકમ આયોજન સામ્ય : વૈષમ્ય	
	૧.૩ એકમ આયોજન : સંકલ્પના, સોપાનો	
	૧.૪ છૂટા પાઠોનું આયોજન : ગદ્ય, પદ્ય, વ્યાકરણ, લેખન	
	૧.૫ એકમ આયોજન : ગદ્ય, પદ્ય, વ્યાકરણ, લેખન	
એકમ - ૨	માતૃભાષા શિક્ષણને અસરકારક બનાવતા ઉપકરણો	૨૫%
	૨.૧ દ્રષ્ટિગમ્ય, શ્રુતિગમ્ય અને દ્રષ્ટિગમ્ય-શ્રુતિગમ્ય	
	૨.૨ શબ્દકોશ, વિશ્વકોશ, ભીંતપત્ર, ચાર્ટ, ટેપરેકોર્ડર, ભાષ પ્રયોગશાળા, કમ્પ્યુટર, ફ્લેશકાર્ડ : સ્વરૂપ અને ઉપયોગિતા	
એકમ - ૩	માતૃભાષા શિક્ષણમાં ઉપયોગી સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ (સંકલ્પના અને ઉપયોગિતા)	૨૫%
	૩.૧ નાટ્યીકરણ	
	૩.૨ કવિસભા	
	૩.૩ અંકપ્રકાશન	
	૩.૪ વાર્તાલાપ જોડણી સુધાર પ્રવૃત્તિ	
	૩.૫ શબ્દ રમત	
એકમ - ૪	માતૃભાષા શિક્ષણનું મૂલ્યાંકન	૨૫%
	૪.૧ આદર્શ પ્રશ્નપત્રનાં લક્ષણો	
	૪.૨ નિબંધ પ્રકાર, લઘુજવાબી અને અનાત્મલક્ષી પ્રશ્નો : રચના, મહત્વ અને મર્યાદાઓ	
	૪.૩ પ્રશ્નપત્રની રચનામાં ત્રિપરિમાણ દર્શક સારણીની આવશ્યકતા અને સંરચના	

EC2 : हिन्दी पद्धति (सेम.२)

इकाई - १	शैक्षिक उपकरण - उपयोग एवं महत्व	२०%
१.१	पाठ्यपुस्तक	
१.२	श्यामफलक	
१.३	शब्दकोश	
१.४	चार्ट-चित्र	
१.५	फिल्म	
इकाई - २	आयोजन	४०%
२.१	गद्य, पद्य, रचना एवं व्याकरण के संदर्भ में तास एवम् इकाई योजना	
२.२	श्रवण, कथन, पठन एवं लेखन कौशल्यों के विकास का महत्व एवं प्रवृत्तियाँ	
२.३	निदानात्मक एवं उपचारात्मक शिक्षा	
इकाई - ३	परिक्षण एवं मूल्यांकन	२०%
३.१	मूल्यांकन का महत्व एवं प्रसार	
३.२	त्रिपरीमाण दर्शक सारणी एवं प्रश्नपत्र संरचना	
इकाई - ४	भाषा शिक्षक	२०%
४.१	भाषा शिक्षक की महत्ता	
४.२	भाषाकीय योग्यता	
४.३	व्यवसायिक योग्यता	

EC3 : संस्कृत पद्धति (सेम. १)

अेकम - १	संस्कृत भाषानुं सांस्कृतिक अने साहित्यिक मूल्य	२५%
	१.१ भारतीय जिवन पद्धति पर संस्कृत भाषानो प्रभाव	
	१.२ भारतीय भाषाओना विकासमां संस्कृतनुं प्रदान	
	१.२.१ आदर्श वांयनना लक्षणो	
	१.२.२ वांयन, लेखन अने उच्यारण दोगो तेमज निवारवाना उपायो	
	१.३ संस्कृत सुभाषितोनुं महत्व	
अेकम - २	पाठ आयोजन	२५%
	२.१ भाईकोटीयिंग : संकल्पना, अगत्य	
	२.२ भाईकोटीयिंगमां उपयोगी कौशल्योनो परियय (विषयाभिमुष, श्यामङ्कलक कार्य, उदाहरण, प्रश्नप्रवाहिता, सुद्रढिकरण, स्पष्टीकरण, उतेजना परिवर्तन)	
	२.२.१ सेतुपाठ : संकल्पना, अगत्यता (आयोजनना संदर्भो)	
	२.२.२ भाईकोटीयिंग अने सेतुपाठ वच्येनो तङ्गावत	
अेकम - ३	संस्कृत शिक्षणना हेतुओ	२५%
	३.१ प्राचीन हेतुओ	
	३.२ अर्वाचीन हेतुओ	
	३.२.१ सामान्य हेतुओ	
	३.२.२ विशिष्ट हेतुओ	
	सामान्य हेतुओ	
	१. ज्ञान	२. अर्थग्रहण / समज
	४. रसास्वाद	३. अतिव्यक्ति
		५. उपयोग
अेकम - ४	संस्कृत शिक्षणनी पद्धति अने शैक्षणिक साधनो	२५%
	४.१ (१) प्रत्यक्ष	(२) अनुवाद
	(३) प्रत्यक्ष, अनुवाद पद्धतिनी तुलना-चर्चा	(४) स्वाध्याय
	(५) आगमन-निगमन	
	(६) प्रोजेक्ट (जेमां शिक्षक व्यवस्थापकनी लूमिकामां)	
	४.२ (१) चार्ट्स	(२) प्रतिकृति
		(३) इलेनल कट्स-बोर्ड
	४.३ नीयेना साधनोनो मात्र परियय	
	(१) टेप रेकोर्डर	(२) रेडीयो
	(३) टी.वी.	
	(४) शिक्षक हाथपोथी	(५) कम्प्युटर
	(६) शब्दकोष	(६) OHP

EC4 : ENGLISH METHOD (SEM - 2)

Unit - 1	Lesson Planning & Procedure	25%
	1.1 Importance of Lesson Planning	
	1.2 Stray Lesson and Unit Lesson Planning in ELT	
Unit - 2	Resources and Problems in ELT	25%
	2.1 Text Book : Importance and Various aspects of Reviewing a textbook	
	2.2 ELT Resources - Dictionary, Thesaurus, Electronic Media	
	2.3 Causes and remedies of the following ELT Problems.	
	(1) Pronunciation	
	(2) Syntax	
	(3) Spelling	
	(4) Handwriting	
Unit - 3	Teaching of Composition and Action Research	25%
	3.1 Teaching of Composition	
	- Types of Composition (Oral-written, controlled - guided)	
	- Forms of Composotion (Story, Paragraph, Letter, Essay, Report Writing)	
	3.2 Action Research : Concept and Steps	
Unit - 4	Evaluation	25%
	4.1 Evaluation : Concept and types (Oral-written)	
	- Types of questions and their construction (Essay Type, Short Answer Type, Objective Type)	
	4.2 (i) Essentials of a good qesion paper	
	(ii) Preparing a Blueprint of a question paper	

EC5 : ગણિત પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	પાઠ આયોજનનો વિકાસ	૨૫%
૧.૧	શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓનું પૃથકકરણ: શિક્ષક-વિદ્યાર્થીઓ પ્રવૃત્તિઓ, શૈક્ષણિક પદ્ધતિ - પ્રયુક્તિઓ - અભિગમ, સાધન-સંદભ , મૂલ્યાંકન યોજના	
૧.૨	છૂટા પાઠનું આયોજન	
૧.૩	એકમ પાઠનું આયોજન	
૧.૪	બ્લ્યુપ્રિન્ટના આધારે એકમ કસોટીની સંરચના	
એકમ - ૨	ગણિત શિક્ષણની પદ્ધતિઓ	૨૫%
૨.૧	પદ્ધતિઓ : વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ : સંકલ્પના, વર્ગ શિક્ષણમાં વિનિયોગ, લાભ અને મર્યાદા	
૨.૨	પ્રકલ્પ પદ્ધતિ : સંકલ્પના, આયોજન માટેના સોપાનો, લાભ અને મર્યાદા	
૨.૩	સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ : સંકલ્પના, સ્વાધ્યાય પત્રની સંરચના સારા સ્વાધ્યાય પત્રના લક્ષણો, વર્ગ શિક્ષણમાં વિનિયોગ	
એકમ - ૩	ગણિત શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકન	૨૫%
૩.૧	મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના	
૩.૨	મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયાના સાધનો	
૩.૩	આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો	
૩.૪	વિવિધ પ્રકારના મૂલ્યાંકન પ્રશ્નો (અ) નિબંધ પ્રકારના (સંકલ્પના) (બ) ટૂંકોત્તરી પ્રકારના (સંકલ્પના) (ક) વસ્તુલક્ષી : (સંકલ્પના તથા સંરચના) ખાલી જગ્યા, જોડકા, બહુ વિકલ્પ, સંબંધ ઘટાયક	
૩.૫	નિદાનાત્મક મૂલ્યાંકન અને ઉપચારાત્મક શિક્ષણ : અર્થ અને મહત્વ	
એકમ - ૪	ગણિતશિક્ષણમાં સમૃદ્ધિકરણ	૨૫%
૪.૧	દઢીકરણ અને વિહંગાવલોકન : સંકલ્પના અને વર્ગશિક્ષણમાં વિનિયોગ	
૪.૨	ગણિત મંડળ : અગત્ય અને પ્રવૃત્તિઓ	
૪.૩	ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, સોપાનો અને મહત્વ	

EC6 : વિજ્ઞાન પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	પાઠ આયોજનનો વિકાસ	૨૫%
	૧.૧ તાસ આયોજન (સંકલ્પના, સોપાનો)	
	૧.૨ તાસ આયોજનનું માળખું	
	૧.૩ એકમ આયોજન	
	૧.૪ બ્લ્યુપ્રિન્ટના આધારે એકમ કસોટીની સંરચના	
એકમ - ૨	વિજ્ઞાન શિક્ષણની પદ્ધતિઓ	૨૫%
	૨.૧ પદ્ધતિઓ : (સંકલ્પના, અસરકારક બનાવવાના ઉપાયો અને લાભાલાભ)	
	૨.૧.૧ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ	
	૨.૧.૨ સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ	
	૨.૧.૩ નિદર્શન પદ્ધતિ	
	૨.૧.૪ પ્રયોગ પદ્ધતિ	
	૨.૧.૫ પ્રકલ્પ પદ્ધતિ	
એકમ - ૩	મૂલ્યાંકન અને ક્રિયાત્મક સંશોધન	૨૫%
	૩.૧ પ્રશ્ન પ્રકાર : સંકલ્પના, સંરચના અને ઉદાહરણ	
	૩.૧.૧ નિબંધલક્ષી	
	૩.૧.૨ લઘુજવાબી	
	૩.૧.૩ વસ્તુલક્ષી (ખાલીજગ્યા, જોડકાઓ, બહુવિકલ્પ, સંબંધ ઘટાયક, વર્ગીકરણ)	
	૩.૨ બ્લ્યુ પ્રિન્ટની સંરચના	
	૩.૩ આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો	
	૩.૪ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, સોપાનો, મહત્વ	
એકમ - ૪	વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં સહાયક પ્રવૃત્તિઓ અને સંદર્ભો	૨૫%
	૪.૧ વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળા : મહત્વ, આયોજન, જાળવણી	
	૪.૨ પ્રવૃત્તિઓ : વિજ્ઞાન મંડળ, વિજ્ઞાન મેળા, ક્ષેત્ર પર્યટન, આકાશ દર્શન	
	૪.૩ સંદર્ભો : પ્રયોગ નોંધપોથી, વિજ્ઞાન સામયિકો	

EC7 : ઈતિહાસ પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	પાઠ આયોજનનો વિકાસ	૨૫%
	૧.૧ તાસ પાઠ આયોજન	
	૧.૨ એકમ આયોજન	
	૧.૩ તાસ પાઠ આયોજન અને એકમ પાઠ આયોજનની તુલના	
એકમ - ૨	ઈતિહાસ શિક્ષણની પ્રયુક્તિ	૨૫%
	૨.૧ સંગ્રહસ્થાન, નાટ્યીકરણ, પ્રવાસ, સમયરેખા (અર્થ - ઉપયોગિતા)	
	૨.૨ ઈતિહાસ ખંડ : અગત્ય, સજાવટ	
	૨.૩ ઈતિહાસ શિક્ષણમાં સમૂહ માધ્યમોની : પસંદગી, અગત્ય : ફિલ્મ, રેડિયો, ટી.વી., વી.સી.ડી., ટેપરેકોર્ડર	
એકમ - ૩	ઈતિહાસનો અન્ય વિષયો સાથે અનુબંધ	૨૫%
	૩.૧ ઈતિહાસ - ભૂગોળ	
	૩.૨ ઈતિહાસ - વિજ્ઞાન	
	૩.૩ ઈતિહાસ અને નાગરિકશાસ્ત્ર	
	૩.૪ ઈતિહાસ અને સ્થાનિક ઈતિહાસ	
	૩.૫ ઈતિહાસ અને કલા	
એકમ - ૪	ઈતિહાસ શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકન અને ઈતિહાસ શિક્ષકની સજજતા	૨૫%
	૪.૧ સંકલ્પના (એકમ પાઠ મૂલ્યાંકન)	
	૪.૨ બ્લ્યુપ્રિન્ટ	
	૪.૩ સારા પ્રશ્નપત્રની સંરચના આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો	
	૪.૪ ગુણ કૌશલ્ય - વિષયવસ્તુની સજજતાના સંદર્ભમાં ઈતિહાસ શિક્ષકની સજજતા	

EC8 : ભૂગોળ પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	પાઠ આયોજનનો વિકાસ	૨૫%
	૧.૧ તાસ પાઠ આયોજન	
	૧.૨ એકમ પાઠ આયોજન	
	૧.૩ તાસ અને એકમ પાઠ આયોજનની તુલના	
એકમ - ૨	ભૂગોળ શિક્ષણની પદ્ધતિઓ	૨૫%
	૨.૧ પ્રાદેશિક પદ્ધતિ	
	૨.૨ નમૂના અભ્યાસ પદ્ધતિ	
	૨.૩ પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ	
	૨.૪ આગમન-નિગમન પદ્ધતિ	
એકમ - ૩	ભૂગોળનો અન્ય વિષયો સાથેનો અનુબંધ અને શિક્ષક સજ્જતા	૨૫%
	૩.૧ અર્થ : ઈતિહાસ, વિજ્ઞાન, ગણિત, અર્થશાસ્ત્ર	
	૩.૨ ભૂગોળ શિક્ષકની સજ્જતા : ગુણ, વિષયવસ્તુ, વિશિષ્ટ કૌશલ્યો	
	૩.૩ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, સોપાનો	
એકમ - ૪	મૂલ્યાંકન	૨૫%
	૪.૧ પ્રશ્ન પ્રકાર : (સંકલ્પના, સંરચના અને ઉદાહરણ)	
	૪.૧.૧ નિબંધલક્ષી	
	૪.૧.૨ લઘુજવાબી	
	૪.૧.૩ વસ્તુલક્ષી (ખાલીજગ્યા, જોડકા, બહુવિકલ્પ, સંબંધ ઘટાયક)	
	૪.૨ બ્લ્યુ પ્રિન્ટની સંરચના	
	૪.૩ આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો	

EC9 : નામાના મૂળતત્વો પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	નામાના મૂળતત્વોના શિક્ષણકાર્યનું આયોજન	૨૫%
	૧.૧ શૈક્ષણિક કાર્યના આયોજનની સંકલ્પના, મહત્વ, પ્રકારો	
	૧.૨ છૂટા પાઠ : સંકલ્પના અને આયોજન	
	૧.૩ એકમ આયોજન : સંકલ્પના અને આયોજન	
	૧.૪ છૂટાપાઠ અને એકમપાઠ વચ્ચેનો તફાવત	
એકમ - ૨	નામાના મૂળતત્વોના શિક્ષણમાં સુધારણા પ્રવૃત્તિઓ	૨૫%
	૨.૧ દ્ષ્ટિકરણ	
	૨.૨ પુનરાવલોકન	
	૨.૩ નિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક કાર્ય	
	૨.૪ સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાન (સંકલ્પના, વિનિયોગ અને મહત્વ)	
એકમ - ૩	નામાના મૂળતત્વોનો શિક્ષક અને ક્રિયાત્મક સંશોધન	૨૫%
	૩.૧ જરૂરી શૈક્ષણિક લાયકાત, ગુણો-કૌશલ્યો	
	૩.૨ ક્રિયાત્મક સંશોધન	
	૩.૨.૧ સંકલ્પના	
	૩.૨.૨ મહત્વ	
	૩.૨.૩ સોપાનો	
એકમ - ૪	નામાના મૂળતત્વોના શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકન	૨૫%
	૪.૧ મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના, હતુઓ, સોપાનો	
	૪.૨ પ્રશ્નોના પ્રકાર : (સંકલ્પના, સારા નિબંધ પ્રશ્નોના લક્ષણો)	
	૪.૩ ટૂંકોત્તરી પ્રશ્નો : (સંકલ્પના, મહત્વ)	
	અનાત્મલક્ષી : ખાલીજગ્યા, જોડકાં કસોટી, બહુવિકલ્પ કસોટી (રચના, મહત્વ)	
	૪.૪ બ્લ્યૂ પ્રિન્ટ આધારિત પ્રશ્નપત્ર સંરચના	

EC10 : અર્થશાસ્ત્ર પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	અર્થશાસ્ત્રના અધ્યાપનના પાઠ આયોજન	૨૫%
	૧.૧ છૂટા તાસનું આયોજન	
	૧.૨ એકમ પાઠનું આયોજન (વિશિષ્ટ હેતુઓ, શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ, શૈક્ષણિક સાધનો, સંદર્ભ અને મૂલ્યાંકન)	
	૧.૩ માસિક આયોજન અને વાર્ષિક આયોજનની સંકલ્પના અને મહત્વ	
એકમ - ૨	અર્થશાસ્ત્રનો અન્ય વિષય સાથે અનુબંધ અને ક્રિયાત્મક સંશોધન	૨૫%
	૨.૧ અનુબંધ : ભૂગોળ, ગણિત, સમાજશાસ્ત્ર, રાજ્યનીતિશાસ્ત્ર	
	૨.૨ ક્રિયાત્મક સંશોધન	
	૨.૨.૧ સંકલ્પના	
	૨.૨.૨ મહત્વ	
	૨.૨.૩ સોપાનો	
એકમ - ૩	અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષકની વિશિષ્ટતાઓ અને નિદાન-ઉપચાર કાર્ય	૨૫%
	૨.૧ અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષકની વિશિષ્ટતાઓ : વિષયવસ્તુનું જ્ઞાન, ક્ષેત્ર કાર્ય અને કૌશલ્યના સંદર્ભમાં	
	૨.૨ નિદાનાત્મક કાર્ય	
	૨.૩ ઉપચારાત્મક કાર્ય	
એકમ - ૪	અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકન	૨૫%
	૪.૧ મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના, હેતુઓ, સોપાનો	
	૪.૨ પ્રશ્નોના પ્રકાર : (સંકલ્પના, સારા નિબંધ પ્રશ્નોના લક્ષણો)	
	૪.૩ ટૂંકોત્તરી પ્રશ્નો : (સંકલ્પના, મહત્વ)	
	અનાત્મલક્ષી : ખાલીજગ્યા, જોડકાં કસોટી, બહુવિકલ્પ કસોટી (રચના, મહત્વ)	
	૪.૪ બ્લ્યૂ પ્રિન્ટ આધારિત પ્રશ્નપત્ર સંરચના	

EC11 : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	વાણિજ્ય શિક્ષણ કાર્યનું આયોજન	૨૫%
	૧.૧ આયોજનનું મહત્વ	
	૧.૨ છૂટા પાઠની સંકલ્પના, સોપાનો, લાભ-મર્યાદા	
	૧.૩ છૂટા પાઠનું આયોજન	
	૧.૪ એકમ પાઠની સંકલ્પના	
	૧.૫ છૂટાપાઠ અને એકમ પાઠ વચ્ચેનો તફાવત	
એકમ - ૨	પાઠ્યપુસ્તક અને સુધારણા	૨૫%
	૨.૧ અગત્ય	
	૨.૨ સારા પાઠ્યપુસ્તકના લક્ષણો	
	૨.૩ પાઠ્યપુસ્તકનું વિવેચન	
	૨.૪ વાણિજ્ય વિષયનો અન્ય વિષયો સાથેનો અનુબંધ (અર્થશાસ્ત્ર, નામુ, બેર્કીંગ, સેક્ટેરીયલ પ્રેક્ટીસ)	
	૨.૫ પાઠ્યક્રમ અને અભ્યાસક્રમની સંકલ્પના અને તુલના	
એકમ - ૩	વાણિજ્ય શિક્ષક અને ક્રિયાત્મક સંશોધન	૨૫%
	૩.૧ શિક્ષકની લાયકાત, ગુણો	
	૩.૨ શિક્ષકની વ્યાવસાયિક સજ્જતા	
	૩.૩ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના અને સોપાનો	
એકમ - ૪	મૂલ્યાંકન અને પરીક્ષણ	૨૫%
	૪.૧ પ્રશ્ન પ્રકાર : નિબંધ પ્રકાર, ટૂંકોતરી, અનાત્મલક્ષી પ્રશ્નોની સંકલ્પના, અગત્ય, મર્યાદા	
	૪.૨ આદર્શ પ્રશ્નપત્રનાં લક્ષણો	
	૪.૩ ત્રિપરિમાણદર્શક સારણીનાં આધારે પ્રશ્નપત્રની રચના	
	૪.૪ નિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક શિક્ષણ કાર્ય	

પરિશિષ્ટ

Pedagogy of School Subject (SSC)

SSC વિષય	સેમેસ્ટર- ૧	સેમેસ્ટર- ૨	સેમેસ્ટર- ૩
ગુજરાતી	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
હિન્દી	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
સંસ્કૃત	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
અંગ્રેજી	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
ગણિત	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
વિજ્ઞાન	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
ઈતિહાસ	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
ભૂગોળ	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
નામાના મૂળતત્ત્વો	ઘોરણ - ૧૧	ઘોરણ - ૧૨ (વિભાગ - ૧)	ઘોરણ - ૧૨ (વિભાગ - ૨)
અર્થશાસ્ત્ર	ઘોરણ - ૧૧	ઘોરણ - ૧૨ (વિભાગ - ૧)	ઘોરણ - ૧૨ (વિભાગ - ૨)
વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન	ઘોરણ - ૧૧	ઘોરણ - ૧૨ (પાઠ ૧ થી ૮)	ઘોરણ - ૧૨ (પાઠ ૯ થી બધા)

નોંધ :

- (૧) ઘોરણ - ૭, ૮, ૯ અને ૧૧ નો અભ્યાસક્રમ એટલે પ્રત્યેકમાં સમગ્ર વર્ષનો અભ્યાસક્રમ સમજવો.
- (૨) ઈતિહાસ-ભૂગોળ માટે : નાગરિકશાસ્ત્રનો ભાગ ઈતિહાસ સાથે અને અર્થશાસ્ત્રનો ભાગ ભૂગોળ સાથે ગણવો.

નોંધ :

SSC વિષયમાં નામાના મૂળતત્ત્વો વિષયમાં નીચે મુજબ સુધારો કરેલ છે.

નામાના મૂળતત્ત્વો	ઘોરણ - ૧૧ સેમેસ્ટર-૧ નું પુસ્તક	ઘોરણ - ૧૧ સેમેસ્ટર-૨ નું પુસ્તક	ઘોરણ - ૧૨ બંને સેમેસ્ટરના પુસ્તક
-------------------	------------------------------------	------------------------------------	-------------------------------------

ડૉ. જનક મકવાણા